

ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К.Д.УШИНСЬКОГО

Звєкова Вікторія Корніївна

УДК: 378.637.233 + 372.013

**ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ
ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРІГАЮЧОГО
ДОЗВІЛЛЯ ШКОЛЯРІВ**

13.00.04 – теорія і методика професійної освіти

Автореферат
дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата педагогічних наук

Одеса – 2009

Дисертацією є рукопис.

Робота виконана в Ізмаїльському державному гуманітарному університеті, Міністерство освіти і науки України.

Науковий керівник – доктор педагогічних наук, доцент
КНЯЗЯН
МАРІАННА ОЛЕКСІЇВНА,
Одеський національний університет
імені І.І.Мечникова,
професор кафедри французької філології.

Офіційні опоненти – доктор педагогічних наук, професор
ЛИТВИНЕНКО
СВІТЛАНА АНАТОЛІЇВНА,
Рівненський державний гуманітарний університет,
професор кафедри вікової і педагогічної психології;

кандидат педагогічних наук, доцент
НЕСТЕРЕНКО
ВІКТОРІЯ ВОЛОДИМИРІВНА,
Південноукраїнський державний педагогічний університет
імені К.Д.Ушинського,
доцент кафедри дошкільної педагогіки.

Захист дисертації відбудеться „27” лютого 2009 р. о 12 годині на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 41.053.01 при Південноукраїнському державному педагогічному університеті імені К.Д.Ушинського за адресою: 65029, м.Одеса, вул. Нищинського, 1.

З дисертацією можна ознайомитись у бібліотеці Південноукраїнського державного педагогічного університету імені К.Д.Ушинського за адресою: 65020, м.Одеса, вул. Старопортофранківська, 26.

Автореферат розісланий „12” січня 2009 року.

Вчений секретар
спеціалізованої вченої ради

О.С.ТРИФОНОВА

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність дослідження зумовлюється необхідністю професійної підготовки вчителів, здатних до забезпечення інноваційної спрямованості національної освіти, створенням умов багатостороннього духовного, культурного, фізичного, розумового розвитку дітей і молоді, виховання у них прагнення до самоствердження та самореалізації упродовж життя, про що наголошується у Національній доктрині розвитку освіти України у XXI столітті.

Виховання у молоді цінностей здорового способу життя є одним із пріоритетних напрямів розвитку національної освіти. Сьогодні неабиякої значущості набуває проблема збереження дітей від наркоманії, алкоголізму, девіантної поведінки, саме тому забезпечення здоров'язберігаючого дозвілля школярів є особливо важливим. У педагогічній науці склалися певні напрями дослідження окресленої проблеми: філософські та методологічні засади оптимізації виховання школярів, зокрема й організації здоров'язберігаючого дозвілля (І.Бех, Н.Бібік, А.Богуш, Н.Денисенко, І.Зязюн, В.Кремень, С.Максименко, О.Савченко, О.Сухомлинська, В.Сухомлинський, Т.Титаренко); питання професійної підготовки педагогічних кадрів (Є.Барбіна, Г.Васянович, О.Глузман, В.Гриньова, Е.Карпова, Н.Кічук, З.Курлянд, А.Линенко, С.Литвиненко, А.Маркова, Г.Нагорна, В.Радул, С.Сисоєва, Р.Хмелюк, О.Цокур); науково-теоретичні аспекти забезпечення здоров'язбереження дітей і молоді (С.Болтівець, Г.Власюк, О.Завгородня, Н.Коцур, Г.Кривошеєва, В.Нестеренко, С.Омельченко); сутність, структура та функції дозвілєвої діяльності (І.Бойчев, О.Молчан, І.Петрова, Ю.Стрельцов, Б.Титов, Г.Усачова, Н.Яременко).

Втім, проблема підготовки студентів до забезпечення ефективного здоров'язбереження дітей, зокрема засобами дозвілєвої діяльності, залишається поки що не розкритою.

Отже, наявність низки суперечностей, а саме:

- між актуалізацією необхідності формування молодого покоління, яке є психічно, соціально й фізично здоровим – з одного боку, й відсутністю ефективних засобів забезпечення здоров'язбереження дітей шкільного віку – з іншого;

- між вимогами щодо розвитку інноваційної людини, самодостатньої демократичної особистості, що є умовою формування громадянського суспільства, правової держави – з одного боку, та низьким рівнем активізації суб'єктної позиції учня, його творчості, рефлексії, самостійності в навчально-виховному процесі – з іншого;

- між орієнтацією цілісного освітнього процесу в загальноєвропейському та світовому контексті на підвищення рівня життя кожної людини, забезпечення умов для її самореалізації, самоактуалізації, самовдосконалення – з одного боку, та розповсюдженістю

шкідливих звичок у дітей і молоді, низькою культурою здоров'я, відсутністю знань про засоби здорового способу життя – з іншого;

- між необхідністю спеціальної підготовки майбутніх учителів до організації здоров'язберігаючого дозвілля учнів – з одного боку, та відсутністю відповідних технологій забезпечення цього процесу – з іншого, зумовило вибір теми дослідження „Підготовка майбутніх учителів до організації здоров'язберігаючого дозвілля школярів”.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційне дослідження виконано відповідно до теми кафедри загальної та соціальної педагогіки „Формування професійної мобільності фахівців соціально-педагогічної сфери в системі різнорівневої підготовки” (№ 0100U000958), що входить до плану наукових досліджень Ізмаїльського державного гуманітарного університету.

Тему затверджено на засіданні вченої ради Ізмаїльського державного гуманітарного університету (протокол № 6 від 13.04.2006) та закординовано Радою з координації наукових досліджень Академії педагогічних наук України в галузі педагогіки і психології (протокол № 6 від 27.06.2006). Автором досліджено теоретичні засади підготовки студентів до організації здоров'язберігаючого дозвілля дітей і на підставі цього розроблено цілісну технологію її впровадження в навчально-виховний процес вищого закладу освіти.

Мета дослідження – розробити, теоретично обґрунтувати й апробувати структурно-функціональну модель формування готовності майбутніх учителів до організації здоров'язберігаючого дозвілля школярів та педагогічні умови її впровадження.

Завдання дослідження:

1. Визначити і науково обґрунтувати феномен „готовність студентів до організації здоров'язберігаючого дозвілля школярів”, уточнити сутність і структуру понять „здоров'язберігаюче дозвілля школярів”, „здоров'язбереження”, „дозвілля”.

2. Виявити критерії і показники, схарактеризувати рівні готовності студентів до організації здоров'язберігаючого дозвілля школярів.

3. Визначити педагогічні умови формування готовності студентів до організації здоров'язберігаючого дозвілля школярів.

4. Розробити структурно-функціональну модель формування готовності студентів до організації здоров'язберігаючого дозвілля школярів й експериментально перевірити її ефективність.

Об'єкт дослідження – професійно-педагогічна підготовка майбутніх учителів.

Предмет дослідження – педагогічні умови формування готовності майбутніх учителів до організації здоров'язберігаючого дозвілля школярів.

Гіпотеза дослідження - формування готовності майбутніх учителів до організації здоров'язберігаючого дозвілля школярів відбуватиметься більш ефективно, якщо реалізувати такі педагогічні умови:

- активізація пізнавальної діяльності студентів бакалаврату та магістратури у процесі вивчення дисциплін педагогічного циклу як засобу формування індивідуального наукового фонду майбутніх учителів щодо сутності, структури та характеристик здоров'язберігаючого дозвілля школярів;

- оптимізація тренінгової діяльності зі студентами в ході роботи проблемних груп щодо поетапного оволодіння технологіями організації здоров'язберігаючого дозвілля;

- використання потенціалу педагогічної практики з метою забезпечення самостійності продуктивної діяльності студентів з удосконалення дозвілльового здоров'язбереження учнів.

Методи дослідження: 1) теоретичні: системний аналіз та узагальнення філософської, соціологічної, психологічної, педагогічної наукової літератури, навчально-методичної та інструктивно-нормативної документації для визначення й обґрунтування феномена „готовність студентів до організації здоров'язберігаючого дозвілля школярів”, розкриття його компонентно-структурного складу, уточнення сутності й структури поняття „здоров'язберігаюче дозвілля школярів”, систематизації досвіду організації здоров'язбереження дітей і молоді; 2) емпіричні: педагогічне спостереження, аналіз результатів діяльності студентів, бесіди, анкетування, метод експертних оцінок та самооцінок, контрольне тестування для виявлення рівня сформованості компонентів готовності студентів до організації здоров'язберігаючого дозвілля школярів; педагогічний експеримент (етапи – діагностувальний, констатувальний, формувальний), що передбачав формування готовності майбутніх фахівців до організації здоров'язберігаючого дозвілля школярів шляхом активного включення студентів в експериментальну структурно-функціональну модель педагогічних заходів. Методи математичної статистики, які дозволили виявити вплив експериментальної моделі на процес формування компонентів готовності студентів до організації здоров'язберігаючого дозвілля учнів.

Базою дослідження виступили факультет іноземних мов і педагогічний факультет Ізмаїльського державного гуманітарного університету, факультет початкових класів Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка, факультет романо-германської філології Одеського національного університету імені І.І.Мечникова. Всього на формувальному етапі педагогічного експерименту взяло участь 210 студентів.

Наукова новизна дослідження:

- вперше визначено і науково обґрунтовано феномен „готовність студентів до організації здоров'язберігаючого дозвілля школярів”, розкрито його компоненти (мотиваційний, змістовий, технологічний), висвітлено педагогічні умови (активізація пізнавальної діяльності студентів бакалаврату та магістратури у процесі вивчення дисциплін педагогічного циклу як засобу формування індивідуального наукового фонду майбутніх учителів щодо сутності, структури та характеристик здоров'язберігаючого дозвілля школярів; оптимізація тренінгової діяльності зі студентами у ході роботи проблемних груп, котра передбачає поетапне оволодіння технологіями організації здоров'язберігаючого дозвілля; використання потенціалу педагогічної практики з метою забезпечення самостійності продуктивної діяльності студентів з удосконалення дозвілльового здоров'язбереження учнів) формування готовності студентів; виявлено критерії та показники готовності до організації здоров'язберігаючого дозвілля школярів: мотиваційний (показники: задоволення участю в організації здоров'язберігаючого дозвілля учнів, домінування внутрішніх або зовнішніх індивідуальних і соціальних мотивів, виявлення прагнення до саморозвитку в цій діяльності), інформаційно-знаннєвий (показники: володіння методологічними, професійно-теоретичними й професійно-прикладними знаннями), процесуально-операційний (показники: сформованість діагностувальних, конструктивних, рефлексивних умінь); схарактеризовано рівні сформованості готовності студентів до організації окресленої діяльності (самостійно-креативний (високий), продуктивний (вищий за середній), репродуктивний (середній), початково-формувальний (низький)); розроблено систему методів діагностики їхньої якості;

- уточнено сутність і структуру понять „здоров'язберігаюче дозвілля школярів” (духовно-ціннісний, когнітивний, фізичний компоненти), „здоров'язбереження”, „дозвілля”;

- дістала подальшого розвитку методика організації самостійної діяльності студентів на етапі педагогічної практики.

Практична значущість дослідження полягає у розробці структурно-функціональної моделі процесу формування готовності студентів до організації здоров'язберігаючого дозвілля школярів, у створенні й апробації системи діагностики рівнів готовності майбутнього вчителя до організації здоров'язбереження дітей. У навчально-виховний процес на етапі професійної підготовки бакалаврів упроваджено модель, відображену в методичних рекомендаціях „Навчально-виховні практики у вищій школі”, „Літня педагогічна практика студентів III – курсу. Щоденник практиканта”, на етапі підготовки бакалаврів і магістрів – методичні рекомендації „Шляхи та засоби підготовки студентів до організації здоров'язберігаючого дозвілля школярів”. Опубліковані науково-методичні матеріали можуть бути використані у практиці педагогічних і гуманітарних університетів, коледжів, закладів

післядипломної професійної освіти з метою активізації формування професійної компетентності педагогів у аспекті підвищення ефективності дозвілєвого здоров'язбереження дітей і молоді.

Упровадження результатів дисертаційного дослідження. Результати дослідження упроваджувались у навчально-виховний процес Ізмаїльського державного гуманітарного університету (акт впровадження № 1-7/633 від 04.07.2008), Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка (акт впровадження № 783 від 16.10.2008), Одеського національного університету імені І.І.Мечникова (акт впровадження № 231 від 19.06.2008), Південноукраїнського державного педагогічного університету імені К.Д.Ушинського (акт впровадження № 1 від 28.08.2008), Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка (акт впровадження № 742-33/03 від 29.08.2008).

Достовірність результатів дослідження забезпечується методологічним обґрунтуванням вихідних теоретичних положень, застосуванням системи взаємодоповнювальних методів, адекватних меті та завданням дослідження, єдністю кількісного і якісного аналізів експериментальних даних, можливістю відтворення експерименту, співвіднесеністю одержаних результатів з практикою вищої педагогічної школи, різноманітністю статистичної обробки результатів дослідно-експериментальної роботи.

Апробація результатів дисертації. Основні положення та результати дослідження обговорювалися на міжнародних („Франція та Україна, науково-практичний досвід у контексті діалогу національних культур”, Дніпропетровськ, 2004, 2006, „Проблеми особистості в сучасній науці: результати та перспективи досліджень”, Одеса, 2005), всеукраїнських („Зміст педагогічної практики з іноземних мов студентів мовного ВНЗ в контексті оновлення школи”, Горлівка, 2006) науково-практичних конференціях.

Публікації. Результати дослідження опубліковано у 12 наукових і науково-методичних працях, зокрема: 3 методичні рекомендації, 5 статей у фахових виданнях, 4 статті у наукових збірках і періодичних виданнях.

Структура та обсяг дисертації: дисертаційна робота складається із вступу, трьох розділів, висновків до них, загального висновку, списку використаних джерел, додатків. Зміст викладено на 177 сторінках тексту, до якого входять 19 таблиць, 4 діаграми, 1 схема, що займають 2 сторінки основного тексту. Список джерел охоплює 231 найменування.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ ДИСЕРТАЦІЇ

У **вступі** обґрунтовано актуальність теми, сформульовано об'єкт, предмет, мету, гіпотезу, завдання і методи дослідження, викладено наукову новизну одержаних результатів, їх практичне значення, подано відомості про апробацію і впровадження результатів роботи.

У **першому розділі** „Організація здоров'язберігаючого дозвілля школярів як педагогічна проблема” висвітлено історичні та методологічні аспекти проблеми організації здоров'язберігаючого дозвілля, розкрито психолого-педагогічну сутність феномена „здоров'язберігаюче дозвілля школярів”, здійснено компонентно-структурний аналіз цього феномена.

Аналіз наукових джерел дозволив виокремити такі напрями дослідження окресленої проблеми, як нормативно-правовий (Закон України), соціально-медичний (Н.Богуцька, О.Лук'янова, О.Шахова) та педагогічний, що відбиває теоретико-методологічні (І.Бех, І.Зязюн, В.Кремень, Г.Сковорода) та професійно-педагогічні (О.Савченко, Ю.Стрельцов, О.Сухомлинська, В.Сухомлинський, Б.Титов, Т.Титаренко, Н.Яременко) аспекти.

Нормативно-правовий напрям концентрує положення Закону України „Про охорону дитинства”, в якому, окрім напрямів державної політики та зобов'язань держави, висувуються й система умов, у яких має виховуватися дитина, а саме забезпечення атмосфери миру, гідності, взаємоповаги, свободи, рівності.

У наукових працях (Н.Богуцька, О.Лук'янова, С.Толмачова, В.Хільчевська, О.Шахова) зазначено, що глобальні екологічні проблеми сьогодення як ніколи актуалізують проблему здоров'язбереження, оскільки значно підвищилася кількість хронічних захворювань, навчання у школі подекуди призводить до того, що в дітей з'являються проблеми із зором та поставою, частішають випадки респіраторних захворювань, батьки не приділяють достатньо уваги організації рухової активності школярів тощо.

Педагогічний напрям зосереджує дослідження методології оптимізації здоров'язберігаючого дозвілля (теоретико-методологічний аспект) та вимог щодо професійної підготовки вчителів до розв'язання цієї проблеми (професійно-педагогічний аспект). На основі вивчення наукових джерел (І.Бех, І.Зязюн, В.Кремень, О.Савченко, О.Сухомлинська, В.Сухомлинський, Т.Титаренко) встановлено, що підвищення якості здоров'язберігаючого дозвілля може бути досягнутим за умов підготовки вчителя до організації цього виду діяльності школярів на засадах гуманістичної педагогіки, коли педагогом забезпечується індивідуальний підхід до фізичного виховання кожного школяра, враховуються закономірності його розвитку, а за мету висувається формування цінностей, ідеалів, норм здорового способу життя.

Опрацювання психолого-педагогічних праць (І.Бойчев, Ю.Стрельцов, Б.Титов, Н.Яременко) дозволяє узагальнити, що дозвілля – це є такий вид діяльності, який надає можливість людині цілеспрямовано формувати й виявляти власну сутність, унікальність на благо особистісного й суспільного благополуччя; це є та грань життя, у якій людина сама собі приписує систему завдань для досягнення власного внутрішнього розквіту – духовно-морального, інтелектуального, емоційного, фізичного – та втілення своєї індивідуальності у продуктах діяльності. Саме дозвілля дозволяє незалежно від будь-кого планувати режим витрати свого часу. Ущільнення часу власного життя, насичення його максимально корисними для саморозвитку діями, самореалізація індивідуальної креативності в дозвіллі, - все це, поряд із самоактуалізацією у професійній, соціальній і приватній сферах, визначає життєву ефективність, успіх, оптимальність людського існування.

Аналіз наукових робіт (С.Гвозд'їй, Н.Денисенко, О.Лук'янова, О.Завгородня, О.Мельник, В.Нестеренко, Г.Резніченко, О.Філіпп'єва) дозволив дійти висновку, що під здоров'язбереженням доцільно розуміти таку організацію життя людини, яка передбачає гармонізоване використання й розвиток її духовно-моральних і фізичних сил, виховання прагнень до збереження індивідуального й соціального здоров'я, формування уявлень про шкідливість алкоголю, паління та наркотиків. Основи здоров'язбереження прищеплюються школярам як у навчально-виховній, так і в дозвіллевій діяльності.

Вивчення наукової літератури щодо змісту дефініцій „дозвілля” й „здоров'язбереження” дозволило стверджувати, що під сутністю поняття „здоров'язберігаюче дозвілля” слід розуміти такий вид позанавчальної діяльності школярів, яка спрямована на розвиток їхніх духовно-моральних якостей, формування системи знань про фактори активізації здоров'язбереження, безпеку життєдіяльності, анатомію та фізіологію людини, правила гігієни, засоби зміцнення здоров'я, усвідомлення дітьми важливості занять фізичною культурою та спортом.

Було виокремлено такі компоненти здоров'язберігаючого дозвілля школярів:

- духовно-ціннісний, який представлено такими складовими, як любов до життя у всіх його виявленнях, честь, гідність, краса внутрішнього світу, постійне самовдосконалення, культура поведінки, прагнення зробити іншу людину більш щасливою;
- когнітивний, що передбачає озброєння школярів знаннями про фактори, які сприяють здоров'язбереженню, й чинники, що негативно впливають на здоров'я, безпеку життєдіяльності, анатомію та фізіологію людини, правила гігієни, образ життя видатних спортсменів;
- фізичний, що актуалізує не лише фізичний розвиток, але й взаємопідтримку, взаєморозуміння, прагнення допомогти більш слабкому, командний дух, уміння працювати у

групі, цінити здібності інших людей, використовувати індивідуальну своєрідність кожного з метою забезпечення перемоги всього колективу.

Окреслені компоненти в сукупності забезпечують виховання ідеалу здорової людини, гуманістичних смислоутворень, культури поведінки, активізують фізичний розвиток учнів, виховання у них сили волі, витривалості, фізичної досконалості, сприяють оволодінню школярами знаннями про фактори, які сприяють ефективному здоров'язбереженню, та фактори, які руйнують здоров'я. Означені компоненти є взаємопов'язаними, оскільки спостерігається їх взаємоспричинення, взаємозумовлення, взаємопосилення: духовно-ціннісний компонент націлений на формування мотивів здоров'язбереження, когнітивний – знань про нього, фізичний – забезпечує нормальне функціонування організму дитини.

У **другому розділі** - „Теоретичні засади забезпечення готовності студентів до організації здоров'язберігаючого дозвілля школярів” – розкрито сутність і структуру готовності студентів до здоров'язберігаючого дозвілля школярів, схарактеризовано рівні готовності майбутніх учителів до організації здоров'язберігаючого дозвілля школярів, представлено результати діагностувального експерименту.

Вивчення наукових джерел (І.Богданова, Н.Грама, М.Дьяченко, Л.Кандибович, А.Линенко, С.Литвиненко) дозволяє стверджувати, що підготовка студентів до організації здоров'язберігаючого дозвілля школярів є таким видом навчальної діяльності, який має на меті формування готовності до цієї роботи. Готовність студентів до організації здоров'язберігаючого дозвілля школярів доцільно розглядати як сукупність інтересів до проблем здоров'язбереження дитини в дозвіллевий час, системи теоретично орієнтованих і прикладних знань щодо сутності й структури цього феномена, вмінь проектування та впровадження навчально-виховних заходів з метою оптимального розвитку духовно-ціннісного, когнітивного та фізичного компонентів здоров'язберігаючого дозвілля.

Компонентами готовності студентів до організації здоров'язберігаючого дозвілля школярів є мотиваційний, змістовий та технологічний, котрі відбивають інтерес майбутнього педагога до забезпечення ефективності цього виду діяльності учнів, систему знань про сутність, функціональне навантаження, засоби організації здоров'язберігаючого дозвілля дітей, озброєність щодо його безпосереднього втілення на проектно-технологічному рівні.

Критеріями та показниками готовності студентів до організації здоров'язберігаючого дозвілля школярів виступили: 1) мотиваційний, показниками якого є внутрішні індивідуально та соціально значущі мотиви студентів щодо їхньої підготовки до організації здоров'язберігаючого дозвілля школярів, прагнення до саморозвитку в цій діяльності, задоволення від неї; 2) інформаційно-знанняєвий, показниками якого є володіння методологічними, професійно-теоретичними знаннями (валеологічними, психологічними, а

також знаннями дидактичних і виховних засад, технік професійної майстерності майбутнього вчителя, історичних витоків проблеми організації здоров'язберігаючого дозвілля школярів) та професійно-прикладними (технологіями, в контексті яких склався досвід забезпечення здоров'язберігаючого дозвілля, методами організації дозвілля школярів здоров'язберігаючого характеру); 3) процесуально-операційний, показниками якого є: діагностувальні вміння (оцінка рівня сформованості компонентів здоров'язберігаючого дозвілля у школярів, рівня психічного, фізичного, духовного, соціального розвитку дітей), конструктивні вміння (розробляти програми організації здоров'язберігаючого дозвілля школярів у загальноосвітньому закладі та створювати проекти функціонування літнього табору відпочинку; створювати конкретні навчально-виховні заходи, розробляти їх тематику, структуру, програму проведення, комплекс функцій, систему оцінювання; комплектувати банк порад і рекомендацій; створювати алгоритми впровадження педагогічних технологій відповідно до специфіки дитячого колективу), рефлексивні вміння (здійснювати самоаналіз та самооцінку якості проведення заходів із здоров'язберігаючого дозвілля, ступеня саморозвитку в цій діяльності тощо).

Було виокремлено чотири рівні сформованості готовності студентів до організації здоров'язберігаючого дозвілля школярів: самостійно-креативний (високий), продуктивний (вищий за середній), репродуктивний (середній), початково-формульвальний (низький).

Самостійно-креативний (високий) рівень виявили студенти, які відзначаються повною сформованістю усіх компонентів готовності до організації здоров'язберігаючого дозвілля школярів. Для них є характерним високий рівень задоволення власною участю у цій діяльності, сформованість системи внутрішньої мотивації: майбутні педагоги виявляють стійкий, активний інтерес до предмета та об'єкта організації здоров'язберігаючого дозвілля школярів, переконаність у соціальній та особистісній значущості цього виду їхньої професійної діяльності. Спостерігається утворення цілісної системи знань про специфіку та закономірності організації здоров'язберігаючого дозвілля учнів. Студенти активно накопичують, опрацьовують і систематизують інформацію методологічного, професійно-теоретичного та професійно-прикладного блоків, що й сприяє її активній інтеріоризації та легкості відтворення у практичній діяльності. Майбутні вчителі на основі отриманих знань розробляють власні інформаційні комплекси з певних проблем здоров'язберігаючого дозвілля (наприклад, про шкідливі звички, фактори запобігання хвороб, режим здорового стилю життя тощо). У них сформовано вміння адаптувати технології здоров'язберігаючого дозвілля, розробляти власні фрагменти проектів (колективних і індивідуальних). Спостерігається прагнення студентів до експериментальної апробації власних варіантів організації здоров'язбереження учнів у їхньому дозвіллі.

Продуктивний (вищий за середній) рівень є характерним для студентів, що виявляють достатню сформованість компонентів готовності до організації здоров'язберігаючого дозвілля школярів. Майбутні вчителі не лише зацікавлені у проведенні здоров'язберігаючого дозвілля, а й володіють розгалуженою системою внутрішньої мотивації, прагнуть до саморозвитку в цій діяльності, задоволені участю у ній. Студенти відтворюють набуті знання, використовують їх для розробки окремих прийомів організації здоров'язберігаючого дозвілля, володіють традиційними й сучасними технологіями організації цієї роботи, використовують вітчизняний і зарубіжний досвід.

Репродуктивний (середній) рівень відображає часткове оволодіння певними аспектами кожного з окреслених компонентів. Проявляються інтереси до предмета й процесу організації здоров'язберігаючого дозвілля учнів, однак має місце і зовнішня мотивація. Майбутні вчителі прагнуть більше пізнати про сутність здоров'язбереження та шляхи його оптимізації. Цікавляться системами підготовки морально й фізично розвиненої дитини. Простежується неповне засвоєння професійно-теоретичних і професійно-прикладних знань, не інтеріоризованими є знання методичного блоку. Студенти володіють уміннями діагностувати деякі аспекти здоров'язберігаючого дозвілля школярів, однак діагностувальні вміння не сформовані системно. Щодо конструктивних умінь, майбутні фахівці можуть модифікувати певні етапи розгортання відомих у педагогічній практиці технологій, однак не спроможні до цілісної адаптації технології та її впровадження у дозвілльєву діяльність учнів.

Початково-формульальний (низький) рівень відбиває елементарний ступінь володіння мотиваційним, змістовим і технологічним компонентами. У студентів поступово формуються цінності здоров'язбереження особистості дитини та усвідомлення ролі дозвілля в оптимізації цього процесу. Втім, мотиви не відзначаються регулярністю виявлення: поряд з фрагментарним пізнавальним інтересом до здоров'язберігаючого дозвілля виявляються також негативна зовнішня мотивація (мотиви запобігання неприємностей та мотиви отримання зовнішньої позитивної оцінки). Методологічні, професійно-теоретичні й професійно-прикладні знання ще не сформовані в систему, спостерігається їх розрізненість. Майбутні вчителі мають загальні уявлення про сутність окремих феноменів: здоров'я, здоров'язбереження, дозвілля, дозвілльєва культура, культура здоров'я, однак ці знання відзначаються неповнотою та недостатньою синтезованістю. Студенти знайомі з деякими засобами організації здоров'язберігаючого дозвілля школярів, що впроваджуються у форматі тієї чи іншої технології, однак вони не спроможні розробити власні варіанти цих засобів, здійснити ефективну рефлексію та провести діагностування школярів щодо сформованості компонентів здоров'язберігаючого дозвілля.

На констатувальному етапі експерименту були використані методи анкетування, тестування, розв'язання творчих завдань, експертної оцінки, самооцінки.

За результатами констатувального етапу виявилось, що самостійно-креативний рівень був лише у 3 % студентів експериментальної і 3 % - контрольної груп. Продуктивний рівень – відповідно у 14 % і 15 % студентів, репродуктивний – у 55 % і 53 %, початково-формульвальний – у 28 % і 29 % майбутніх учителів.

У **третьому розділі** – „Експериментальна модель підготовки майбутніх учителів до організації здоров'язберігаючого дозвілля школярів” – висвітлено педагогічні умови організації експериментальної роботи у вищій педагогічній школі, розкрито дидактичну потужність методів, що входять до структурно-функціональної моделі, у процесі реалізації педагогічних умов, представлено результати формульвального етапу експерименту.

Педагогічними умовами формування готовності студентів до організації здоров'язберігаючого дозвілля школярів виступили: активізація пізнавальної діяльності студентів бакалаврату та магістратури у процесі вивчення дисциплін педагогічного циклу як засобу формування індивідуального наукового фонду майбутніх учителів щодо сутності, структури та характеристик здоров'язберігаючого дозвілля школярів; оптимізація тренінгової діяльності зі студентами в ході роботи проблемних груп щодо поетапного оволодіння технологіями організації здоров'язберігаючого дозвілля; використання потенціалу педагогічної практики з метою забезпечення самостійності продуктивної діяльності студентів з удосконалення дозвілльєвого здоров'язбереження учнів.

З метою реалізації означених умов формування готовності студентів до організації здоров'язберігаючого дозвілля школярів було розроблено структурно-функціональну модель, що містила такі етапи: інформаційно-збагачувальний, адаптивно-конструктивний, продуктивний.

Інформаційно-збагачувальний етап передбачав засвоєння студентами теоретичного матеріалу та практичного досвіду з організації здоров'язберігаючого дозвілля учнів, утворення своєрідного індивідуального фонду з цієї проблеми; оволодіння студентами вміннями самоаналізу та вироблення напрямів самовдосконалення як професіоналів.

Адаптивно-конструктивний етап було спрямовано на озброєння студентів навичками розроблення та впровадження варіантів організації здоров'язберігаючого дозвілля дітей на основі дослідження засобів його реалізації у контексті різних педагогічних концепцій.

Продуктивний етап мав на меті включення майбутніх учителів у процес самостійного створення проектів організації дозвілля школярів із здоров'язбереження з повною та адекватною самооцінкою та осмисленням того внутрішнього особистісно-професійного приросту, який набуває студент у ході цієї діяльності.

Організаційною базою впровадження структурно-функціональної моделі виступили навчальні дисципліни „Педагогіка”, „Психологія”, „Методика виховної роботи”, „Основи педагогічної майстерності” (на етапі підготовки бакалаврів) та „Вища освіта і Болонський процес”, „Педагогіка вищої школи” (на етапі підготовки магістрів).

Окреслена модель передбачала також проведення системи тренінгів, структуру якої складали завдання, класифіковані відповідно до інформаційно-збагачувального, адаптивно-конструктивного й продуктивного етапів експериментальної роботи. Тренінги впроваджувалися на засіданнях проблемної групи „Організація здоров'язберігаючого дозвілля школярів”, де студенти оволодівали теоретичними аспектами цієї проблеми та засобами її розв'язання. Тематика роботи проблемної групи віддзеркалювала методологічні, теоретичні та технологічні напрями вивчення дозвіллевого здоров'язбереження, а саме: „Сутність і структура здоров'язберігаючого дозвілля школярів та принципи його організації”, „Засоби формування духовно-ціннісного компонента як системоутворювального у структурі здоров'язберігаючого дозвілля”, „Специфіка когнітивного компонента та шляхи його розвитку”, „Фізичний компонент і стратегії його формування”.

Підготовка студентів до організації здоров'язберігаючого дозвілля дітей у процесі педагогічної практики здійснювалася за двома шаблонами: препаративним, що передбачав практичне оволодіння прийомами організації здоров'язберігаючого дозвілля школярів, та реалізаційним, який відбивав безпосереднє втілення набутих знань та вмінь, виконання завдань з метою забезпечення ефективного здоров'язберігаючого дозвілля школярів.

Реалізаційний шабел підготовки студентів до організації здоров'язберігаючого дозвілля школярів у контексті літньої табірної практики віддзеркалював такі стадії: ознайомлення (в процесі якої викладач пояснював студентам правила оформлення звітної документації, процедури виконання тих завдань, що пропонуються); розробки виховних заходів (яка передбачала висунення цікавих ідей щодо організації літнього відпочинку дітей, створення власних проєктів, їх впровадження з метою активізації здоров'язберігаючого дозвілля учнів); рефлексії (в ході якої студенти були орієнтовані на самоаналіз й самооцінку результатів виховного впливу на школярів).

Узагальнення результатів формування готовності студентів до організації здоров'язберігаючого дозвілля школярів виявило, що самостійно-креативний рівень готовності до організації здоров'язберігаючого дозвілля школярів є характерним для 43 % студентів експериментальної групи, тоді як у контрольній цей показник дорівнював лише 14 %. Збільшилася кількість студентів експериментальної вибірки з продуктивним рівнем (було 14 %, стало – 47 %), у контрольній групі було 15 % студентів, стало – 21 %. Зменшилася в експериментальній групі кількість студентів із репродуктивним рівнем (було – 55 %

студентів, стало – лише 10 %). Жоден студент не виявив початково-формульованого рівня сформованості готовності до організації здоров'язберігаючого дозвілля школярів у експериментальній групі, у контрольній їх було 20 %.

Отже, результати формульованого експерименту підтвердили правомірність висунутої гіпотези й ефективність створеної експериментальної структурно-функціональної моделі формування готовності студентів до організації здоров'язберігаючого дозвілля школярів.

ВИСНОВКИ

У дисертації подано нове вирішення проблеми підготовки студентів до організації здоров'язберігаючого дозвілля школярів; розроблено структурно-функціональну модель і педагогічні умови формування готовності майбутніх учителів до цієї діяльності.

1. Дозвілля – це є такий вид діяльності, який надає можливість людині цілеспрямовано формувати й виявляти власну сутність, унікальність на благо особистісного й суспільного благополуччя; це є та грань життя, в якій людина сама собі приписує систему завдань для досягнення власного внутрішнього розквіту – духовно-морального, інтелектуального, емоційного, фізичного – та втілення своєї індивідуальності у продуктах діяльності.

2. Під здоров'язбереженням розуміємо таку організацію життя людини, яка передбачає гармонізоване використання й розвиток її духовно-моральних та фізичних сил, виховання прагнень до збереження індивідуального й соціального здоров'я, формування уявлень про шкідливість алкоголю, паління та наркотиків. Основи здоров'язбереження прищеплюються школярам як у навчально-виховній, так й у дозвіллевій діяльності.

3. Здоров'язберігаюче дозвілля – це такий вид позанавчальної діяльності школярів, котра спрямована на розвиток їхніх духовно-моральних якостей, формування системи знань про фактори активізації здоров'язбереження, безпеку життєдіяльності, анатомію та фізіологію людини, правила гігієни, засоби укріплення здоров'я, усвідомлення дітьми важливості занять фізичною культурою та спортом. Компонентами здоров'язберігаючого дозвілля школярів є духовно-ціннісний, когнітивний, фізичний.

4. Підготовка студентів до організації здоров'язберігаючого дозвілля школярів є таким видом навчальної діяльності студентів, який має на меті формування готовності до цієї роботи. Готовність студентів до організації здоров'язберігаючого дозвілля школярів доцільно розглядати як сукупність інтересів до проблем здоров'язбереження дитини в дозвіллевий час, системи теоретично орієнтованих і прикладних знань щодо сутності й структури цього феномена, вмінь проектування та впровадження навчально-виховних заходів з метою

оптимального розвитку духовно-ціннісного, когнітивного та фізичного компонентів здоров'язберігаючого дозвілля.

5. Критеріями оцінки сформованості готовності студентів до організації здоров'язберігаючого дозвілля школярів є: мотиваційний (з показниками: задоволення участю в організації здоров'язберігаючого дозвілля учнів, домінування внутрішніх або зовнішніх індивідуальних і соціальних мотивів, виявлення прагнення до саморозвитку в цій діяльності), інформаційно-знаннієвий (з показниками: володіння методологічними, професійно-теоретичними й професійно-прикладними знаннями), процесуально-операційний (з показниками: сформованість діагностувальних, конструктивних, рефлексивних умінь).

Було визначено рівні сформованості компонентів готовності студентів до організації здоров'язберігаючого дозвілля: самостійно-креативний (високий), продуктивний (вищий за середній), репродуктивний (середній), початково-формульальний (низький).

6. Педагогічними умовами формування готовності студентів до організації здоров'язберігаючого дозвілля школярів виступили: активізація пізнавальної діяльності студентів бакалаврату та магістратури у процесі вивчення дисциплін педагогічного циклу як засобу формування індивідуального наукового фонду майбутніх учителів щодо сутності, структури та характеристик здоров'язберігаючого дозвілля школярів; оптимізація тренінгової діяльності зі студентами у ході роботи проблемних груп, котра передбачає поетапне оволодіння технологіями організації здоров'язберігаючого дозвілля; використання потенціалу педагогічної практики з метою забезпечення самостійності продуктивної діяльності студентів з удосконалення дозвіллевого здоров'язбереження учнів.

7. У дослідженні було розроблено структурно-функціональну модель формування готовності студентів до організації здоров'язберігаючого дозвілля школярів, яка складалася з таких етапів: інформаційно-збагачувальний, адаптивно-конструктивний, продуктивний. На інформаційно-збагачувальному етапі студенти оволодівали системою теоретичних знань із здоров'язбереження дітей, на адаптивно-конструктивному – формувалися вміння планувати здоров'язберігаюче дозвілля школярів, розробляти й організовувати відповідні виховні заходи, на продуктивному (який має місце у процесі підготовки магістрів) – студенти були орієнтовані на підготовку майбутніх бакалаврів до створення систем педагогічних заходів із здоров'язбереження дітей. Було використано потенціал лекційних, семінарських, практичних занять, самостійної діяльності, роботи проблемної групи, індивідуальні та колективні консультації, підготовки курсових і дипломних робіт.

8. Діагностичне дослідження рівнів сформованості готовності за мотиваційним, інформаційно-знаннієвим, технологічного компонентів засвідчило, що в експериментальній групі збільшилася кількість студентів із самостійно-креативним рівнем сформованості цих

компонентів: 43 % (було - 3 %); у контрольній групі виявилося 14 % студентів (було – 3 %). Продуктивний рівень на початку експерименту виявило в експериментальній групі 14 % респондентів, у контрольній – 15 %; після його проведення кількість студентів становила відповідно 47 % та 21 % респондентів. Із репродуктивним рівнем сформованості окреслених компонентів до початку експерименту було 55 % студентів експериментальної та 53 % - контрольної груп, після завершення експериментальної роботи їх стало відповідно 10 % і 45 %. Якщо показник студентів з характерним початково-формульним рівнем в обох групах становив до початку формульного експерименту відповідно 28 % (експериментальна група) та 29 % (контрольна група), то після упровадження експериментальної роботи таких студентів в експериментальній виборці вже не було, а в контрольній їх кількість становила 20 %.

Перспективи дослідження цієї проблеми полягають у вивченні потенціалу окремих циклів навчальних дисциплін (гуманітарних та соціально-економічних, природничо-наукових, загально-професійних, професійно орієнтованих) у підготовці вчителів до організації здоров'язбереження дітей і молоді; висвітленні технологій підготовки вчителів-практиків на етапі післядипломної освіти до забезпечення активної дозвіллевої діяльності школярів у позаурочний час.

Основні положення дисертації відображено в таких публікаціях автора:

1. Звєкова В.К. Педагогічна технологія підготовки студентів до організації здоров'язберігаючого дозвілля школярів / В.К.Звєкова // Науковий вісник Південноукраїнського державного педагогічного університету ім. К.Д.Ушинського: Зб.наук.пр. – Одеса, 2007. – Вип. № 7-8. – С.39-46.
2. Звєкова В.К. Теоретичні засади дослідження проблеми організації здоров'язберігаючого дозвілля школярів / В.К.Звєкова // Науковий вісник Південноукраїнського державного педагогічного університету ім. К.Д.Ушинського: Зб.наук.пр. – Одеса, 2008. – Вип. № 1-2. – С.31-39.
3. Звєкова В.К. Система тренінгів підготовки студентів до організації здоров'язберігаючого дозвілля школярів / В.К.Звєкова // Науковий вісник Південноукраїнського державного педагогічного університету ім. К.Д.Ушинського: Зб.наук.пр. – Одеса, 2008. – Вип. № 8-9. – С.54-61.
4. Звєкова В.К. Особистісно орієнтоване виховання як методологічний орієнтир оптимізації здоров'язберігаючого дозвілля школярів / В.К.Звєкова // Вісник післядипломної освіти: Зб.наук.пр. – К., 2008. – Вип. № 9. – С.34-39.

5. Звєкова В.К. Теоретичні засади і технологія підготовки студентів до організації здоров'язберігаючого дозвілля школярів / В.К.Звєкова // Педагогіка і психологія професійної освіти / Науково-методичний журнал.- Львів, 2007. - № 6. – С. 30-38 .
6. Звєкова В.К. До питання підготовки студентів педагогічних факультетів до навчання іноземної мови молодших школярів // Франція та Україна, науково – практичний досвід у контексті діалогу національних культур. X Міжнар. конф. (23-24.04.04 р.). – Дніпропетровськ «Пороги», 2004. - С. 18-21.
7. Звєкова В.К. Актуалізація фахової підготовки вчителів іноземної мови в період педагогічної практики // Франція та Україна, науково – практичний досвід у контексті діалогу національних культур. XI Міжнар. конф. (25-26.11.06 р.). – Дніпропетровськ « Пороги», 2006. - С. 187-191.
8. Звєкова В.К. Становлення особистості вихователя: функціональна роль вищої педагогічної школи // Проблеми особистості в сучасній науці: результати та перспективи досліджень: Матеріали міжнар. наук.-практ. конф. студентів і молодих науковців (25.03.05 р.). – Одеса, 2005. – С.98-100.
9. Звєкова В.К. Педагогічна практика студентів як складова частина підготовки фахівців з іноземної мови // Зміст педагогічної практики з іноземних мов студентів мовного ВНЗ в контексті оновлення школи: Тези доповідей всеукр. наук.-практ. конф. (30-31.03.06 р.). - Горлівка: Видавництво ГДПШМ, 2006.- С. 19-23.
10. Звєкова В.К. Шляхи та засоби підготовки студентів до організації здоров'язберігаючого дозвілля школярів: Методичні рекомендації. – Ізмаїл, 2008. – 144 с.
11. Звєкова В.К. Літня педагогічна практика студентів III – курсу. Щоденник практиканта.- Ізмаїл: РВВ ІДГУ, 2004.- 20с.
12. Звєкова В.К. Навчально-виховні практики у вищій школі: Методичні рекомендації студентам, методистам, керівникам підрозділів закладів освіти.- Ізмаїл: РВВ ІДГУ, 2005. – 32 с.

Анотація

Звєкова В.К. Підготовка майбутніх учителів до організації здоров'язберігаючого дозвілля школярів . - Рукопис.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук зі спеціальності 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти. – Південноукраїнський державний педагогічний університет імені К.Д.Ушинського. – Одеса, 2009.

У дисертаційному дослідженні розкрито сутність поняття „здоров'язберігаюче дозвілля школярів” та його структуру (духовно-ціннісний, когнітивний, фізичний

компоненти). Науково обґрунтовано феномен „готовність студентів до організації здоров'язберігаючого дозвілля школярів” та його компоненти (мотиваційний, змістовий, технологічний). Виявлено критерії та показники готовності до цієї діяльності (мотиваційний, інформаційно-знанняєвий, процесуально-операційний), рівні її сформованості (самостійно-креативний, продуктивний, репродуктивний, початково-формульальний). Висвітлено педагогічні умови підготовки майбутніх учителів до організації здоров'язберігаючого дозвілля школярів. Розроблено структурно-функціональну модель підготовки студентів та експериментально перевірено її ефективність.

Ключові слова: здоров'язберігаюче дозвілля школярів, готовність майбутніх учителів, дозвілля, здоров'язбереження, структурно-функціональна модель.

Аннотація

Звекова В.К. Подготовка будущих учителей к организации здоровьесберегающего досуга школьников. - Рукопись.

Диссертация на соискание ученой степени кандидата педагогических наук по специальности 13.00.04 - теория и методика профессионального образования. – Южно-Украинский государственный педагогический университет имени К.Д.Ушинского. - Одесса, 2009.

Диссертация посвящена проблеме подготовки будущих учителей к организации здоровьесберегающего досуга школьников. Выявлены такие направления исследования данной проблемы: нормативно-правовой, социально-медицинский, педагогический (который, в свою очередь, включает такие аспекты, как теоретико-методологический и профессионально-педагогический).

В диссертационной работе конкретизирована сущность понятий „досуг”, „здоровьесбережение”, „здоровьесберегающий досуг школьников”. Виявлено, что досуг – это такой вид деятельности, который дает возможность человеку целенаправленно формировать собственную сущность и уникальность ради личного и общественного благополучия, это есть та грань жизни, в которой личность создает свой внутренний мир – духовно-моральный, эмоциональный, физический. Исследование научных работ позволяет сделать вывод, что под здоровьесбережением целесообразно понимать такую организацию жизни человека, которая предусматривает гармонию духовно-моральных и физических сил, стремление к сохранению индивидуального и социального здоровья, сформировавшиеся представления о вреде алкоголя, курения и наркомании.

Сущность здоровьесберегающего досуга школьников следует понимать как такой вид внешкольной деятельности, который направлен на развитие духовно-моральных качеств,

формирование системы знаний о факторах активизации здоровьесбережения, безопасности жизнедеятельности, правилах гигиены, средств укрепления здоровья, осознания детьми важности занятий физической культурой и спортом. Выделены основные компоненты здоровьесберегающего досуга школьников: духовно-ценностный, когнитивный и физический.

Определен и научно обоснован феномен „готовность студентов к организации здоровьесберегающего досуга школьников”, осуществлен структурно-компонентный анализ этого феномена. Компонентами готовности являются мотивационный, смысловой, технологический. Критериями и показателями готовности студентов были такие: мотивационный (удовлетворение от участия в организации здоровьесберегающего досуга школьников, доминирование внутренних и внешних социальных мотивов); информационно-знаниевый (владение методикой, профессионально-теоретическими и профессионально-прикладными знаниями); процессуально-операционный (формирование диагностических, конструктивных, рефлексивных умений). Охарактеризованы уровни готовности будущих учителей к организации здоровьесберегающего досуга школьников (начально-формирующий, репродуктивный, продуктивный, самостоятельно-творческий).

Определены этапы подготовки студентов бакалаврата и магистратуры к организации здоровьесберегающего досуга школьников: информационно-обогащительный, адаптивно-конструктивный, продуктивный. Информационно-обогащительный этап имел целью освоение студентами теоретического материала и практического опыта организации здоровьесберегающего досуга учеников, создание своеобразного индивидуального фонда по этой проблеме; овладение студентами умениями рефлексивного анализа. Адаптивно-конструктивный этап был направлен на формирование у студентов навыков разработки и внедрения вариантов организации здоровьесберегающего досуга детей на основе исследования средств его реализации в контексте разных педагогических концепций. Продуктивный этап был нацелен на включение будущих учителей в процесс самостоятельного создания стратегий организации досуга школьников с полной самооценкой и осмыслением того внутреннего прироста, который приобретают студенты в ходе этой деятельности.

Выявлены и теоретически обоснованы педагогические условия формирования готовности будущих учителей к организации здоровьесберегающего досуга школьников: активизация познавательной деятельности студентов бакалаврата и магистратуры в процессе изучения дисциплин педагогического цикла как средства формирования индивидуального научного фонда; оптимизация тренинговой деятельности студентов в ходе работы проблемных групп, которая предусматривает поэтапное овладение технологиями

организации здоровьесберегающего досуга; использование потенциала педагогической практики с целью обеспечения самостоятельной продуктивной деятельности студентов по усовершенствованию досугового здоровьесбережения. Результаты экспериментальной работы подтвердили правомерность гипотезы исследования.

Ключевые слова: здоровьесберегающий досуг школьников, готовность будущих учителей, досуг, здоровьесбережение, структурно-функциональная модель.

Annotation

Zvekova V.K. Training would - be teachers for the organization of health-caring leisure time of schoolchildren. – Manuscript.

The thesis for conferring the scientific degree of the candidate of pedagogical sciences in speciality 13.00.04- theory and methods of professional education.- Pivdenoukrayinsky State Pedagogical University named after K. D. Ushinsky.- Odesa, 2009.

The master's thesis has researched the essence of the conception "health – caring leisure time of the schoolchildren" and its structural components (spiritual integrity, cognitive and physical components). The phenomenon of "preparedness of the students for organization of health - caring leisure time of schoolchildren" and its motivational, founding and technological components have been scientifically grounded. The thesis focuses on the criteria and indices of the students' preparedness for these activities (motivational, informational, procedure – operational) as well as the levels of their formation (independent, creative, productive, reproductive, primary forming).

The pedagogical conditions for training would – be teachers for organization of health – caring leisure time of schoolchildren have been highlighted. The structural and functional model of students' training have been worked out and experimentally tested.

Key words: health – caring leisure time of schoolchildren, preparedness of would – be teachers, leisure, health – care, structural and functional model.